Pasaulis nušvinta trispalve: lietuviai išeiviai aktyviai mini Valstybės atkūrimo dieną

Valstybinės šventės visuomet yra ypatingos dienos pasaulyje gyvenantiems lietuviams. Jų metu tautiečiai susirenka pabūti kartu, atsiminti Lietuvos istorijos, perduoti tradicijų svetur gimusioms atžaloms. Šią Vasario 16 dieną lietuviai visame pasaulyje, kaip visada, mini aktyviai – susiburia giedoti himno, pasiklausyti iš Lietuvos atvykusių atlikėjų koncertų. Netrūksta ir netikėtų renginių – Norvegijos lietuviai surengė tikrų tikriausią stalo teniso turnyrą, Švedijoje ir Kanadoje gyvenantys tautiečiai nutarė čiuožti pačiūžomis, o lietuviai Australijoje mezgė trispalvį šaliką.

Ana VENGROVSKAJA

PASAULIOLIETUVIS.LT

Į Romą atvyks arkivyskupas L. Virbalas

Pasaulio lietuviai Lietuvos valstybės atkūrimo dienai paminėti mielai organizuoja tautiečių koncertus. Į Italijos sostinę Romą iš Lietuvos atvyks mišrus jaunimo choras „Exaudi“. Malonus Romos lietuvių bendruomenei sutapimas – kartu su choru atvyksiantis arkivyskupas Lionginas Virbalas sausio pabaigoje buvo paskirtas užsienio lietuvių sielovados koordinatoriumi. Tautiečiai galės su juo susipažinti ir dalyvauti jo aukojamose šv. Mišiose, vyksiančiose prieš choro koncertą Šv. Ignaco Lojolos (*Sant’Ignazio di Loyala*) bažnyčioje.

Mišrus jaunimo choras „Exaudi“

„Labai džiaugiamės, kad kartu su „Exaudi“ choru atvažiuoja arkivyskupas Lionginas Virbalas. Jo vizitas jau buvo suplanuotas, o neseniai sužinojome, kad jis buvo paskirtas atsakingu už užsienio lietuvių sielovadą, išėjo labai simboliškai ir gražiai – arkivyskupas Vasario 16 d. proga aukos šv. Mišias ir susitiks su bendruomene, tai bus, matyt, pirmosios jo mišios užsienyje po šio paskyrimo“, – sako Italijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Elzė Simonkevičiūtė-Di Meglio.

Po šv. Mišių bendruomenė kartu su choristais svečiuosis Lietuvos Respublikos ambasados Italijoje patalpose, kur ne tik praleis laiką kartu, bet ir paminės Lietuvių kalbos dienas, kurios vyksta vasario 16 – kovo 11 dienomis.

„Džiaugiamės, kad ambasada atvėrė duris bendruomenei – jaučiasi, kad mus priima, kad tai yra mūsų namai. Kadangi šiuo metu vyksta ir Lietuvių kalbos dienos, ambasadorė Dalia Kreivienė minėjo, kad bus viktorina su prizais“, – sako Romoje gyvenanti lietuvė.

Į amžinąjį miestą atvyksiantis Kauno arkivyskupas emeritas Lionginas Virbalas

„Visa Lietuva mini, švenčia ir džiaugiasi tos kartos pasiekimais, didvyriškumu, užsispyrimu. Tai yra mūsų, kaip lietuvių, dalis. O mes, užsienio lietuviai, esame ta pati Lietuvos dalis. Nors geografiškai ne Lietuvoje, bet esame ta pati Lietuva, ypač tie, kurie širdyje jaučiamės lietuviai ir tuo didžiuojamės. Labai svarbu yra minėti valstybines šventes ir šią tradiciją perduoti mūsų vaikams“, – sako E. Simonkevičiūtė-Di Meglio.

Skambės liaudies dainos ir arfos garsai

Koncertus organizuoja ir kitose pasaulio šalyse gyvenantys tautiečiai – Miuncheno (Vokietija) lietuviai vasario 12 d. klausėsi lietuvių Monikos Strazdauskaitės (solo) ir Vytauto Mickaus (gitara) koncerto, Jungtinės Karalystės Piterboro (*Peterborough* lietuvių bendruomenė artimiausiomis dienomis organizuoja plačią penkių dienų programą, kurioje dainuos ir šoks lietuvių ir latvių liaudies kolektyvai, taip pat skambės ir džiazo muzika.

Lietuvos ambasadoje Dubline, Airijoje, Valstybės atkūrimo dienos išvakarėse skambėjo jaunosios arfininkės iš Lietuvos, daugkartinės įvairių tarptautinių konkursų nugalėtojos ir laureatės Giedros Julijos Tutkutės atliekama muzika.

„Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga susitikime visi kartu išgirsti Julijos atliekamų kūrinių ir per arfos garsus grįžti į istorinius 1918 metus, kai ryžtingų

Lietuvos Signatarų parašais buvo atkurta neprigulminga Lietuvos Valstybė“, – į renginį svečius kvietė Lietuvos Respublikos ambasada Airijoje.

Dublino lietuviai Vasario 16 dienos vakare taip pat rinksis prie Trispalve apšviesto Samuelio Beketo tilto, kur giedos Lietuvos Himną.

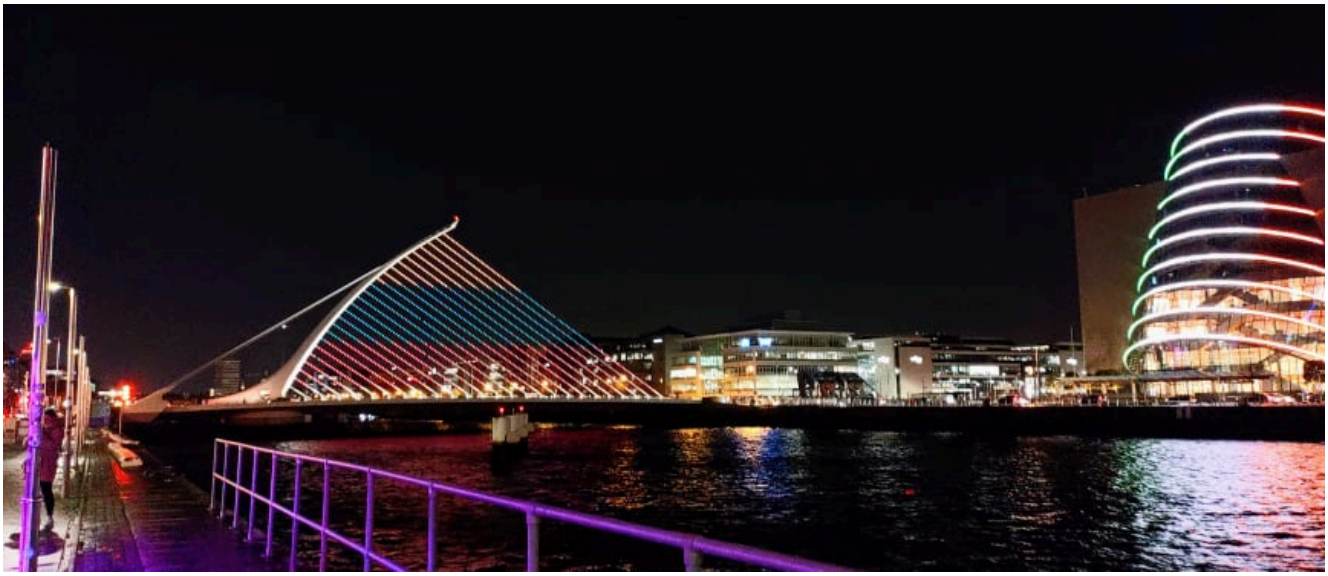

Samuelio Beketo tiltas ne pirmą kartą nušvinta Lietuvos vėliavos spalvomis, Lietuvos ambasados Airijoje nuotr. (2022 m.)

Šiaurės šalys nusiteikusios sportiškai

Švedija, Kanada ir Norvegija šiemet Vasario 16-ąją pasitikti nusprendė itin sportiškai: pirmosios dvi šalys organizuoja čiuožimą pačiūžomis, o Norvegija – stalo teniso turnyrą.

„Vasario 16 d. – Lietuvos valstybės atkūrimo diena. Tai diena, paklojusi pamatą šių dienų demokratinei Lietuvai. Šią mūsų istorijoje svarbią dieną norime paminėti vieningai, o kas labiau vienija negu sportas?“ – retoriškai klausia čiuožimą organizuojanti Lietuvių jaunimo bendruomenė Švedijoje.

Švedijos lietuvių jaunimo bendruomenė organizavo „Čiuožk už Lietuvą“ renginį | Bendruomenės nuotr.

Šventės išvakarėse – vasario 15 d. – kartu čiuožinėję lietuviai pasidabino Lietuvos atributika: kas pasiėmė vėliavą, kas šalikėlį, o kas nusidažė trispalve veidą. Geriausių čiuožėjų ir originaliausiai pasipuošusių renginio dalyvių laukė Lietuvos ambasados Švedijoje įsteigti prizai.

Čiuožti vasario 16 d. kvietė ir Lietuvos ambasada Kanadoje, įkvėpti tautiečių jie pakvietė dailiojo čiuožimo žvaigždes Allison Reed ir Saulių Ambrulevičių. Lietuvai atstovaujanti čiuožimo pora neseniai iškovojo 4-ąją vietą Europos dailiojo čiuožimo čempionate, tik per plauką likusi be medalio. Deja, dėl netikėtai šiltų orų Kanados sostinėje Otavoje renginys buvo atšauktas.

Lietuvos Respublikos ambasada Kanadoje jau ne pirmus metus organizuoja ir dar vieną itin įspūdingą reginį: vasario 16 d. 22.00 val. didingieji Niagaros kriokliai 15 minučių nušvis Lietuvos trispalvės spalvomis.

Niagaros kriokliai nuo 2019 metų Vasario 16 d. „nusidažo“ trispalve | LR ambasados Kanadoje nuotr.

Lietuviai Norvegijoje laimėjo auksą

Norvegijos Triondelago miesto lietuvių bendruomenės „Baltai“ nariai – itin sportiški. Tautiečiai žaidžia krepšinį, futbolą, badmintoną, stalo tenisą, tinklinį. Pastarasis sportas Norvegijos lietuviams itin sekasi – dalyvavę žaidynėse visos Norvegijos mastu, mėgėjų kategorijoje jie iškovojo pirmąją vietą. Tokia sėkmė tautiečius įkvėpė ir Vasario 16 dieną paminėti sportiškai – jie nusprendė surengti stalo teniso turnyrą.

„Visus metus kiekvieną penktadienį žaidžiame tinklinį, badmintoną ir stalo tenisą. Sausio mėnesį buvome tinklinio varžybose Norvegijos mastu ir savo kategorijoje užėmėme pirmąją vietą. Iš karto po tų varžybų mums kilo ūpas surengti savo varžybas. Apskritai mūsų bendruomenė Norvegijoje yra garsi sporte. Jeigu kiti turi dainininkus ar šokių kolektyvus, tai mes turime savo sportininkus“, – šypsosi Triondelago bendruomenės „Baltai“ valdybos pirmininkė Emilija Tera.

Triondelago lietuvių bendruomenė iškovojo pirmą vietą tinklinio varžybose | Triondelago lietuvių bendruomenės nuotr.

Vasario 17 d. vyksiančiame turnyre iš įvairių Norvegijos miestų atvykę dalyviai varžysis įvairiose kategorijose, geriausi žaidėjai iškovos Vasario 16 d. taures, dovanų kuponus ir bendruomenės narės rankomis gamintus skanėstus.

„Lietuva yra ne tik šalies ribose, o visur, kur esame mes. Mums yra svarbu puoselėti savyje ir ypač savo vaikuose tą lietuvybę. Jeigu mes jos nepuoselėsime, tai vaikai nežinos, kur yra jų pamatas. Neseniai į Norvegiją buvo atvažiavęs Prezidentas Gitanas Nausėda – jis padėkojo, kad mes puoselėjame lietuvybę. Aš asmeniškai pirmininkauju iš širdies, negalvodama apie naudą, bet todėl, kad man yra svarbu, kad mano šeima nepamirštų ir žinotų, kas yra Lietuva, lietuviškas žodis, nes tik žinodami savo istoriją galime sukurti ateitį“, – sako bendruomenės „Baltai“ pirmininkė.

Stalo teniso turnyro nugalėtojų laukiančios Vasario 16 d. taurės ir medaliai | Triondelago lietuvių bendruomenės nuotr.

Vaikams sukūrė specialią programą

Visi kalbinti bendruomenių atstovai pabrėžia, kad valstybinės šventės – svarbi proga išeivijoje gimusiems ir augantiems vaikams įskiepyti lietuvybę. Bendruomenės mielai įtraukia mažuosius lietuvaičius į organizuojamus renginius arba suplanuoja specialiai vaikams skirtą programą.

Miuncheno lietuvių bendruomenė, be jau minėto koncerto ir istorijos studento Antano Benedikto Aleknos paskaitos apie Lietuvos valstybingumo atkūrimą, vaikams suorganizavo įtraukiantį interaktyvų „Teatriuko“ kolektyvo spektaklį „Žalia gyva“. Spektaklis vaikams pasakojo apie Lietuvos istoriją, įskaitant okupacijas.

Mažuosius Miuncheno lietuvius įtraukė spektaklis apie Lietuvos istoriją | Miuncheno lietuvių bendruomenės nuotr.

Plačioje penkių dienų vasario 16 dienai skirtoje programoje Jungtinės Karalystės Piterboro (*Petergborough*) miesto bendruomenė vaikams taip pat skyrė daug dėmesio – vaikų dirbtuvėlėse jiems bus organizuojami sportiniai, spalvinimo, piešimo, skaitymo ir kiti užsiėmimai.

Pasak pernai lapkritį Piterboro lietuvių bendruomenės pirmininku tapusio Tautvydo Karitono, su nauja valdyba jie nusprendė, kad būtent šeima yra viena iš jų bendruomenės prioritetinių vertybių.

„Pirmas dalykas, ką padarėme su komanda, tai nustatėme, kokios yra mūsų vertybės, kaip mums komunikuoti su žmonėmis, ką mes norime pasiekti. Nusprendėme, kad šeima, kultūra, sveikata, išsilavinimas ir vienybė yra mūsų vertybės, tad kai galvojome, koks bus mūsų metų įsitraukimo kalendorius, kokius darysim renginius, norėjome surasti būdą įtraukti ir šeimas, ir kultūrą, ir kitas sritis“, – pasakoja naujasis bendruomenės pirmininkas.

Pasak pašnekovo, kadangi šiuo metu Anglijoje yra vaikų atostogos ir vaikai lieka namie, daugeliui šeimų tai bus puiki galimybė prisijungti prie bendruomenės

organizuojamų renginių. „Norime, kad renginys būtų didesnis, kad visi atrastų laiko, kad galėtų ir šeimos su vaikais ateiti ir praleisti laiką smagiai, kad vyktų paroda, koncertas, kad būtų ką žmonėms parodyti“, – vardija pašnekovas.

Peterborough lietuvių organizuojamam renginiui skirti atvirukai (iš kairės) | nuotraukų parodos skrajutė, Peterborough lietuvių bendruomenės nuotr.

Kviečia vietinius pažinti Lietuvą

„Piterboro lietuvių bendruomenė kiekvienais metais į planuojamus renginius bando įtraukti kuo daugiau lietuvių. Mūsų mieste yra daugiau negu 10 tūkst. lietuvių – tai yra tikrai labai didelė bendruomenė ir norime atrasti būdą, kaip pasiūlyti veiklų visiems“, – sako T. Karitonas.

Dėl šios priežasties Anglijos lietuviai šiemet siūlo itin plačią programą: vasario 16–20 dienomis vyks nuotraukų paroda apie Lietuvą, koncertai, praktiniai užsiėmimai ne tik vaikams, bet ir suaugusiesiems, pastarieji galės save išbandyti vainikų pynimo mene.

„Norėjome padaryti taip, kad kiekvienas atrastų savo skonį, savo galimybę prisijungti ir taip paminėti Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną“, – pabrėžia lietuvis.

Organizuodami šį renginį bendruomenė nusprendė, kad tai puiki proga pristatyti mūsų šalį ir vietiniams gyventojams. Renginys vyks „Key“ teatre. T. Karitonas džiaugiasi, kad pastaroji kultūros organizacija taip pat aktyviai reklamuoja renginį Piterboro gyventojams.

„Norėjome surengti tokį renginį, tokią parodą, kad galėtų ateiti ir vietiniai žmonės ir susipažinti su lietuvių kultūra, su istorija. Parodysime ir dabartinę Lietuvą, parodoje bus nuotraukos iš šių laikų, surinkti medžiagą mums padėjo Užsienio reikalų ministerija.

Aš pats turiu tokių kolegų, kuriuos norėčiau atvesti ir parodyti. Mes kartu dirbame daugelį metų, bet jiems sunku yra suprasti, kas yra lietuviai, ką jie veikia, kaip Lietuva atrodo. Tad suplanavome taip, kad galėtų ateiti ne tik tautiečiai. Teatras taip pat reklamuoja renginį savo lankytojams, kurių dauguma yra vietiniai“, – džiaugiasi lietuvis.

Pasak T. Karitono, valstybines šventes ypač svarbu minėti dėl vaikų ir jiems perduodamų vertybių. „Esu tėvas, turiu du vaikus. Šeimoje kalbame lietuviškai, norime, kad mūsų vaikai prisimintų mūsų istoriją, mūsų vertybes, manau, kad geriausiai pradėti nuo lietuviškų švenčių. Visos šeimos, kurios nori išlaikyti kalbą, istoriją, gyvendamos Anglijoje, turi įveikti šį iššūkį. Jeigu mes minėsime valstybines šventes, kas nors vaikams vis tiek įsirašys į atmintį. Rodysime pavyzdį, kad mes minime tas dienas, kad suprantame savo kultūrą, istoriją ir galime dalintis su vietiniais, draugais, kolegomis. Yra labai svarbu švęsti tas šventes ir kartu duoti lietuviams, kurie gyvena Anglijoje, Piterbore, galimybę puoselėti savo vertybes, savo kultūrą“, – pasakoja Jungtinės Karalystės lietuvis.

Australijoje kartu mezgė trispalvį šaliką

Tolimojoje Australijoje Brisbeno miesto lietuviai susirenka kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį ir mini artimiausią Lietuvos šventę, tad Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną Brisbeno lietuvių klube jie paminėjo dar vasario 5 d. Lietuviai giedojo himną, skanavo cepelinų ir šaltibarščių, prisijungė prie menininkės, tekstilės dizainerės Gintarės Juodelės iniciatyvos „Tu numegzk man, mama, kelią“.

Lietuvė nuo spalio dalyvauja įvairių Australijos bendruomenių susirinkimuose, skautų stovyklose, kur tautiečiai paeiliui mezga jos pradėtą trispalvį šaliką.

Gintarė Juodelė (kairėje) su Brisbeno lietuviais mezgė trispalvį šaliką | asmeninio archyvo nuotr.

„Jau metai su šeima – vyru ir dviem vaikais gyvenu Gold Kosto (*Gold Coast*) mieste Australijoje. Nors labai džiaugiuosi Australijos saule ir pasakiškais vaizdais, bet jaučiu neapsakomą ilgesį ir meilę gimtajai Lietuvai. Todėl ne veltui gimė idėja surengti šią Australijos lietuvių trispalvės mezgimo akciją „Tu numegzk man, mama, kelią“.

Visi kartu mezgame vieną šaliką perduodami iš rankų į rankas, iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą. Su kiekviena eilute, kiekviena mezgimo „akimi“ įmezgame savo istoriją, papročius bei tradicijas. Tai ne tik puiki galimybė perduoti žinias, identifikuoti ir palikti pėdsaką jame, bet ir sujungti mus visus, gyvenančius svetur, Australijoje“, – sako lietuvė.

Pasak G. Juodelės, prie šaliko mezgimo prisijungė jau 55 žmonės, tačiau jo ilgis dar tik apie metrą – darbas vyksta lėtai, nes žmonės megzdami bendrauja, pasakoja savo gyvenimo istorijas. „Užtrunka, nes megzdamas žmogus išsikalba, papasakoja istoriją, kaip čia atsirado, pavyzdžiui, kad 1946 metais atplaukė laivu

iš Vokietijos“, – įdomia detale dalijasi lietuvė. Pašnekovės teigimu, mezgimas jai atrodo gera meditacija, padedanti numalšinti ilgesį Lietuvai. Menininkė sako, jog kol kas nėra numačiusi, kiek metrų turėtų pasiekti šalikas, kad iniciatyva pasibaigtų. „14 000 km, kaip atstumas tarp Australijos ir Lietuvos, tai gal toks ilgis“, – juokauja pašnekovė.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

www.pasauliolietuvis.lt

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS